

Hellige rom for alminnelige liv

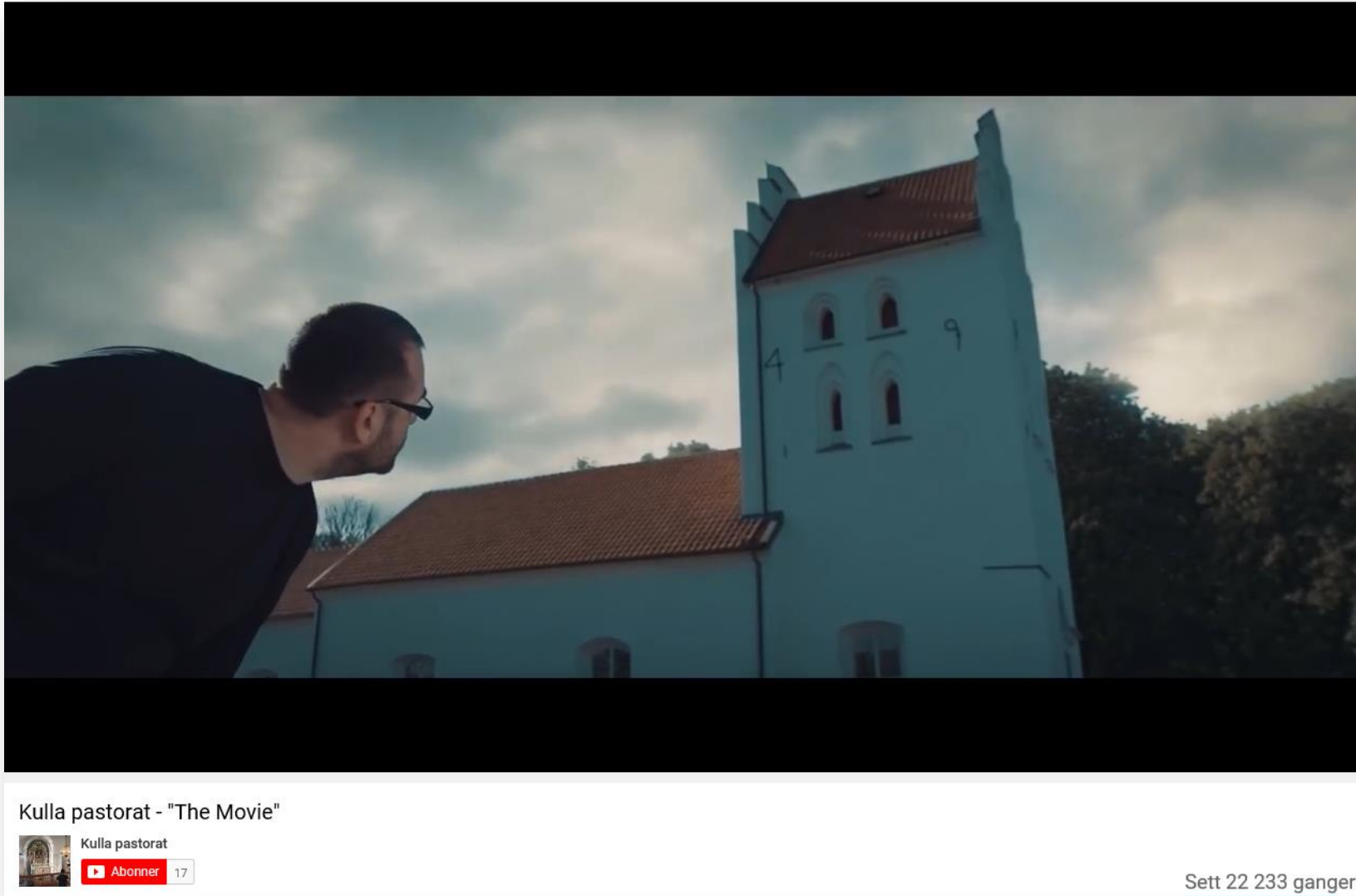

DEN NORSKE KIRKE

Hamar bispedømme

Kirkevalget
8.-9. sep. 2019

Hellige rom for alminnelige liv

DEN NORSKE KIRKE
Hamar bispedømme

Kirkevalget
8.-9. sep. 2019

Dagsorden

- Om valgorgan og ansvarlige for kirkevalget
- Litt historikk
- Nytt ved valget i 2019
- www.kirkevalget.no
- Menighetsrådsvalget, menighetsrådets oppgaver og om nominasjon
- Valgmodul og manntall
- Økonomi
- Praktisk rundt valget
- Sjekkliste
- Noen viktige datoer
- Kommunikasjon
- Opplæring

Valgstyre

- **Menighetsrådet er valgstyre i det enkelte sokn**
- **Valgstyret velger leder**

Stemmestyre

- **Minst tre medlemmer**
- **Oppnevnes av valgstyret**
- **Ansvar for gjennomføring av valget i sitt valglokale**

Valgråd med ansvar for bispedømmerådsvalet

Sveinung Moesgaard Skjesol (leder)
Solveig Seem (nestleder)
Ole Midthun
Ragnar Løsnestøl
Ingrun Jule
Aase Marie Røed (1. vara)
Filip Hovland (2. vara)

- 5 medlemmer og 2 varamedlemmer
- Oppnevnt av Hamar bispedømmeråd
- Styrer valget av leke medlemmer, av prest og av lek kirkelig tilsatt.
- Tverrkirkepolitisk upartisk instans som skal sikre frie valg

Valgteam ved bispedømmekontoret

Jon Arne Johansen Harby

- Sekretær for valgrådet
- Seniorrådgiver
- jj222@kirken.no
- Tlf. 976 87 722

Liv Torhild Bråthen

- Seniorrådgiver
- lb333@kirken.no
- Tlf. 996 46 184

Demokrati i kirken – i snart 100 år

- Menighetsråd 1923: Første demokratiske organ i Dnk
- Men: Kirken var valgadministrator i 1814 ved valg til grunnlovsforsamlingen
- Fra reformasjonen var kirken kongelig embetsstyrt, men lokalsamfunnet hadde ansvar for kirkebyggene
- Menighetsrådsvalg 1923 – 2007: Valg som oftest ved en gudstjeneste. Lav valgdeltakelse
- Bispedømmeråd valgt indirekte 1953 – 2007, av menighetsrådene
- Hamar bispedømme: Direkte valg til bispedømmeråd fra 2011
- Demokratiske organ en støtte for kirkens oppdrag og prestedtjenesten

Kirkeforliket 2008

- Stortingets drøfting av kirken og av skillet mellom kirke og stat
- Bred enighet, som forutsatte styrking av kirkens demokratiske grunnlag
- Valg samme dag og tid som offentlig valg, i tilstøtende lokale
- 2009, 2011 og 2015
- Betydelig økonomisk valgstøtte
- Bred nominasjonsprosess
- Flere lister – i 2015: *Nominasjonskomiteens og Åpen folkekirkes liste*
- Et valgråd i bispedømmet med formelt ansvar for valgprosessen

Nytt ved kirkevalget 2019

(Kirkemøtet 2018)

- Kun *direkte* valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet
- Ordning for registrering av *nomineringsgrupper* og støtteordninger for disse
- Fastsatt at listen fra nominasjonskomiteen heter «Nominasjonskomiteens liste»
- Innført sperregrense for personlig stemmetall

Kirkevalget = to valg (1)

- Nye menighetsråd 2019 - 2023
- Nytt bispedømmeråd og Kirkemøte 2019 –2023
- Mål: God tilrettelegging – høy valgdeltakelse

Kirkevalget = to valg (2)

- Valgdag (8.-)9. september. Tidsrom som offentlig valg
- En liste = Flertallsvalg. Flere lister = Forholdstallsvalg
- Forhåndsstemming mandag 12.8. – fredag 6.9.
- Menighetsrådet lokal valgmyndighet for begge valg
 - Tilrettelegging og gjennomføring menighetsrådsvalg
 - Informasjonsansvar
 - Opptelling, rapportering og kunngjøring av resultat

www.kirkevalget.no

- **Valgportal:** Informasjon beregnet på folk flest
 - Valglister og kandidatpresentasjoner
 - Stemmesedler for nedlasting
 - Tid og sted for forhåndsstemmegivning og valg
 - Valgresultater
- **Ressurser** til alle som jobber med kirkevalg
 - Kirkevalgregler, valghåndbok, sjekklister, veiledninger, grafisk profil, bilder
 - Artikler, videoer, bilder
 - Bruk i materiell dere utarbeider selv
 - Kopier til egne nettsider, til menighetsblad
 - Del på sosiale medier

Menighetsrådsvalget

Godt menighetsarbeid – aktiv menighet

- Det skal velges
 - 4, 6, 8 eller 10 medlemmer + 5 varamedlemmer
 - Minst 40 % kvinner/menn
 - 20 % unge under 30 år

Menighetsrådets oppgave som valgstyre

- Oppnevne nominasjonskomité på minst 3 medlemmer
- Sette i gang nominasjonsarbeidet
- Sørge for alle nødvendige forberedelser til valget
- Ta ansvar for gjennomføring av forhåndvalg og valg

Nominasjon menighetsrådsvalg (1)

Mål for nominasjonsarbeidet

- legge grunnlaget for en god sammensetning av menighetsrådet
- finne frem til kandidater som kan gjøre en god jobb
- finne kandidater som er villige til å påta seg vervet
- få flere kandidater enn sist (unntatt der man hadde nådd maksimum antall kandidater)

Nominasjon menighetsrådsvalg (2)

Hvordan finne kandidater som er villige til å gjøre en innsats?

- Gå *bredt ut* for å få innspill fra ulike hold om aktuelle personer som kan spørres
- I tillegg til å spørre de aktive i menigheten, forsøk å finne frem til *nye personer*
- Motiver til *gjenvalg*

Nominasjon menighetsrådsvalg (3)

Krav til listeforslag

- Minst så mange kandidater som det skal velges medlemmer og varamedlemmer. Dvs. 4, 6, 8 eller 10 + 5.
- Listen skal være undertegnet av 10 stemmeberettigede, dvs. nominasjonskomitéens medlemmer og noen andre forslagsstillere
- Minst 40 % kvinner/menn og 20 % under 30 år
- En tillitsvalgt for lista, med vara
- Frist for ferdig listeforslag: 30. april 2019 kl. 1200

Valgmodul og manntall

DEN NORSKE KIRKE
De kirkelige registrene

Hjelp til bruk Handlinger Medlemmer Nøkkeltall Gaver Kirkeval

Plan for lokalt valg XXX sokn i xxx fellesråd i Oslo bispedømme

1. Om menighetsrådet 2. Tid og sted 3. Nominasjonskomité **4. Kandidatliste** Oppsummering

4. Kandidatliste

Nominasjonskomitéens liste

Legg til kandidatene på lista og organiser dem i prioritert rekkefølge.

Søk opp person gjennom fødselsnummer (11 siffer) til. Velg én og én kandidat for å flytte dem til riktig plass.

Finn person etter fødselsnummer (11 siffer)

Fødselsnummer Søk

Vet du ikke personens fødselsnummer? [Søk etter fødselsnummer](#)

Prioritet	Fødselsnr	Navn	Adresse	Stilling	Alder	Kjønn
1						

Forslagsstillere til nominasjonskomitéens liste

Minst 10 personer

Skriv inn navnene på forslagsstillerne

- **Valgmodul** (register.kirken.no) åpnes 1. april 2019
- Tilgjengelig for alle menighetsråd
- Listeforslag legges inn så fort som mulig etter godkjenning, dvs. 6. mai. Hvis supplerende nominasjon: 10. juni.
- Tid og sted for forhåndsstemming og valgdag(er) legges inn i valgmodulen innen 1.6.2019, og opptellingsresultatet innen 11.9.2019
- Utfyllende data etter valget skal være registrert i valgmodulen innen 1.10.2019
- Alle stemmeberettigede får tilsendt valgkort med opplysning om valget og eget stemmested
- **Manntallet** vil foreligge før forhåndsstemmegivningen. Skjæringsdato 30.06.2019 – som offentlige valg. Dvs. stemmerett der du er bosatt 30.06.

Økonomi

- Utgangspunkt i fordelingsnøkkel 2015
- Til fordeling lokalt: 32 millioner
- Til fordeling senest 30.6.2019

«Hvert sokn vil få kr 10 000,- i grunnstøtte, og det vil i tillegg utbetales kr 3.- pr. stemmeberettiget medlem. Videre vil det utbetales kr 4300,- pr. stemmekrets i kommunen som overstiger antall sokn i kommunen. De menigheter som gjennomfører valgting to dager får en ytterligere tilleggsbevilgning på kr 2000,- og dersom det er overskytende stemmekretser som har valg begge dagene blir også dette kompensert med kr 2000,- pr. stemmekrets.» (Nøkkel 2015)

Valgtekniske oppgaver (1)

- Avklare **valglokale** – Kirkevergen avklarer med kommunenes valgadministrasjon. Alt må være klart til å legges inn i valgmodul 01.06.
- **Stemmegivning** skal skje «i enerom og usett» - stemmeavlukker eller i eget rom (skjerpet siden 2015)
- Avklare lokaler og åpningstid for **forhåndsstemmegivning** i soknene før 01.06. Normalt menighetskontorene. To til stede når det stemmes!
- Sørge for **bemannning** av alle stemmesteder i soknet

Valgtekniske oppgaver (2)

- Valgstyret fører protokoll over alt angående valget
- *Stemmesedler for BDR-valg* trykkes sentralt. Kirkevergene distribuerer til valglokalene
- *Stemmesedler til MR-valg*: Ligger i valgmodulen. Printes/trykkes lokalt. 120 g hvitt papir
- Sjekk i god tid at *valgurner* og *stempler* er klare
- Et stemmestyre (3 medl.) for hvert valglokale
 - Stemmestyret fører protokoll over alt som skjer i deres valglokale
- *Opptelling* avsluttet senest 11.9. Resultatet legges inn i valgmodulen
- BDR-valgets stemmesedler bringes til Hamar på forskriftsmessig måte

Stemmegivning

- På stemmestedet: **Alltid** minst to valgfunksjonærer til stede
- Prosedyre: Identifikasjon m/bilde, krysse i manntall, få stemmemateriell i valgavlukket, stempling av stemmeseddel, seddel i urnen
- Ikke i manntallet? Henvise til rett stemmested, eller ta imot fremmedstemme
- I tvil om retten til å stemme: Ta imot fremmedstemme
- Ingen skal avvises i valglokalet – Stemmestyret avgjør senere om stemmen kan godkjennes
- Fremmedstemme: I konvolutt og omslagskonvolutt påført opplysninger

Sjekkliste for valgstyret

- Valghåndboka s. 157-163
- Alt du trenger å huske på!
- Henvisninger til reglene
- Opplysning om ansvar

13.1 Sjekkliste for valgstyret (bokmål)

Regelfestede frister står i vanlig skrift. *Anbefalte frister står i kursiv.*

Oppgaver ved valg av menighetsråd (MR), bispedømmeråd (BDR) og Kirkemøtet og kirkelig fellesråd (FR)	Frist	Ansvar	Regel
☐ Delta på møte for valg av nominasjonskomité ved BDR/KM-valget	Før 1. mars 2019	MR-leder el. medlem	§ 6-2
☐ Frist for menighetsrådet for å sende inn forslag til leke kandidater til bispedømmerådet til nominasjonskomiteen	Før 1. mars 2019	MR	§ 6-2
☐ Delta på valgkurs arrangert av bispedømmerådet	<i>Før 1. mars 2019</i>	Valgstyret (VS)	
☐ Ta kontakt med kommunen (Tid for valget (søndagsvalg og åpningstider valglokaler), valglokaler og valgmateriell)	<i>Ingen fast frist, men så tidlig som mulig</i>	Fellesråd/kirkeverge/ VS	
☐ Kunngjøring av krav til listeforslag	<i>1. mars 2019 (må skje i god tid før 30. april)</i>	VS	§ 4-1 (2)
☐ Frist for menighetsmøtets vedtak om antall medlemmer i menighetsrådet	<i>1. mars 2019 (må skje i god tid før 30. april)</i>	MR/Menighetsmøte	§ 1-3
☐ Oppnevning av nominasjonskomité ved MR-valg	1. mars 2019	VS	§ 6-1
☐ Frist for å registrere nomineringsgrupper ved MR-valg	1. mars 2019	Nomineringsgrupper søker til Kirkerådet	§ 6-3
☐ Lag kommunikasjonsplan (se punkt 5.1 i håndboka)	<i>1. mars 2019</i>	Kommunikasjonsansvarlig (Komm) VS	
☐ Frist for innlevering av listeforslag til valgstyret	30.april 2019 kl. 12:00	Nominasjonskomité og nomineringsgrupper	§ 7-1

Datoer – felles for alle valg

Dato	Hva	Ansvarlig
30. juni	Skjæringsdato for manntallet	Kirkerådet
Senest innen 10. august	Valgstyret kunngjør tid og sted for stemmegivningen.	Valgstyret i menigheten
Senest 10. august og frem til 1. september	Utlekking av manntall	Valgstyret i menigheten
Mandag 12. august til fredag 6. september	Forhåndsstemmegivningsperiode	Valgstyret i menigheten
2. september	Frist for forhåndsstemming i annet sokn enn der man har stemmerett.	
(8)-9. September	Valgting	

Datoer – menighetsrådsvalg

Dato	Hva	Ansvarlig
1. mars i valgåret	Frist for å registrere nomineringsgrupper	Nomineringsgrupper
30. april i valgåret	Fristen for innlevering av listeforslag ved valg til menighetsråd	Nominasjonskomité og eventuelle andre grupper
5. mai i valgåret	Valgstyrets frist for å godkjenne listeforslag og kunngjøre valglister, valgform og eventuell supplerende nominasjon.	Valgstyret i menigheten = sittende menighetsråd
Supplerende nominasjon (dersom det bare foreligger en liste og denne ikke har nok kandidater)		
5. mai i valgåret	Kunngjøring av mulighet for supplerende nominasjon.	Valgstyret i menigheten
5. juni	Frist for å fremme kandidater gjennom supplerende nominasjon.	Minst fem stemmeberettigede forslagsstillere
7. juni	Valgstyrets frist til å godkjenne supplerte kandidater	Valgstyret i menigheten

Datoer – valg til bispedømmeråd og Kirkemøte

Dato	Hva	Ansvarlig
1. januar i valgåret	Frist for kunngjøring av mulighet til å stille liste.	Valgrådet i bispedømmet
1. januar i valgåret	Frist for oppfordring til å fremme kandidater til nominasjonskomiteens liste	Valgrådet i bispedømmet
2. januar	Frist for å registrere nomineringsgrupper	Nomineringsgrupper
1. mars i valgåret	Frist for etablering av nominasjonskomité	Valgrådet i bispedømmet
1. mars i valgåret	Frist for innsending av forslag til kandidater til nominasjonskomiteens liste	Menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet
30. april i valgåret	Frist for å fremme listeforslag	Nomineringsgrupper og nominasjonskomité
5. mai i valgåret	Valgrådets frist for å godkjenne listeforslag og kunngjøre valglister, valgform og eventuell supplerende nominasjon	Valgrådet i bispedømmet

Kommunikasjon (1)

Valghåndbok kap. 5

- De fleste punktene på sjekklista krever ett eller flere informasjonstiltak
- Tiltakene skal
 - Bidra til økt valgdeltakelse
 - Bidra til økt kjennskap til Den norske kirkes virksomhet
 - Gi tydelig og konkret kunnskap om hvordan man stemmer ved kirkevalget
 - Bidra til tydelig oversikt over valgalternativene

Kommunikasjon (2)

Valghåndbok kap. 5

Tre faser i kommunikasjonsarbeidet:

- Oppgaver i nominasjonsfasen (januar – mai 2019)
- Oppgaver i motivasjons- og valgfase (august – september 2019)
- Oppgaver i resultatfasen (etter valget)

Kommunikasjon (3)

Valghåndbok kap. 5

Lag en plan for kommunikasjonsarbeidet:

Kirkevalget
8.-9. sep. 2019

Kommunikasjonsplan

Tiltak	Målgruppe	Budskap	Kanal	Frist	Ansvar	Status

Kommunikasjon (4)

Valghåndbok kap. 5

Budskap – noen eksempler:

- Kirken – meningsfylt møtested for alle
- Kirken – din medvandrer i sorg og glede
- Kirken er til for deg
- Det er din kirke
- Derfor er vi engasjert i menigheten vår
- Informasjon om kirkens organisasjon
- Informasjon om kirkevalget - stemmerett, mulighet for nominasjon, tid og sted for valg, motivasjon til å stemme osv.

Kommunikasjon (5)

Valghåndbok kap. 5

Målgrupper:

- Alle medlemmer med stemmerett
 - ✓ De aktive
 - ✓ De som er litt interesserte, som man har kontakt med gjennom kirkelige handlinger
 - ✓ De minst aktive i menigheten
 - ✓ Førstegangselgere. Ungdom (15 år eller eldre)
- De som ikke er medlemmer. Benytt anledningen til å gi et godt bilde av kirken

Kommunikasjon (6)

Valghåndbok kap. 5

Kanaler:

- Menighetsblad
- Menighetenes nettsider
- Sosiale medier
- Pressemeldinger/redaksjonelt stoff til media
- Plakattavler i området
- Gudstjenester
- Møter

Kommunikasjon (7)

Valghåndbok kap. 5

Liten kommunikasjonspakke

1. Oppdater kalenderen på nettsider og eventuelt legg inn som arrangement på Facebook
2. Menighetsbladet – fyldig omtale i alle utgaver
3. Nettsider- kopier inn artikler fra www.kirkevalget.no
4. Bestill materiell om valget på www.valgutstyr.no
5. Kjøp annonseplass i lokalavis
6. Evaluer informasjonsinnsatsen, snakk med folk og hør om de skal stemme/vet at det er valg

Kommunikasjon (8)

Valghåndbok kap. 5

Kommunikasjonspakke +

7. Velg ut et tiltak (el. flere) dere er stolte over, og som dere vil fortelle om i egne kanaler og lokalavisa
8. Kjøp fremming for saker dere har på facebook
9. Bruk filmer og bilder som legges ut på kirkens Facebook-side/Instagram
10. Arranger åpent møte med kandidatene
11. Ha stand for menigheten og valget på butikken, gågata eller kjøpesenter
12. Løft fram kirkesaker i lokale valgdebatter
13. Engasjer konfirmantene i å få økt stemmer fra 15 +

Lokal opplæring

Valghåndbok kap. 5

- Gjør deg kjent med ressurser på www.kirkevalget.no
- Gjennomgang av valghåndbok
- God opplæring av valgfunksjonærer er avgjørende for god gjennomføring av valget . Bruk kursmaler og nettkurs som gjøres tilgjengelig på www.kirkevalget.no

Fokus på

- Nøytralitet
 - Profesjonalitet
 - Trygghet på rolle og oppgave
- Sørg for klar ansvarsfordeling i valglokalet og en tydelig leder

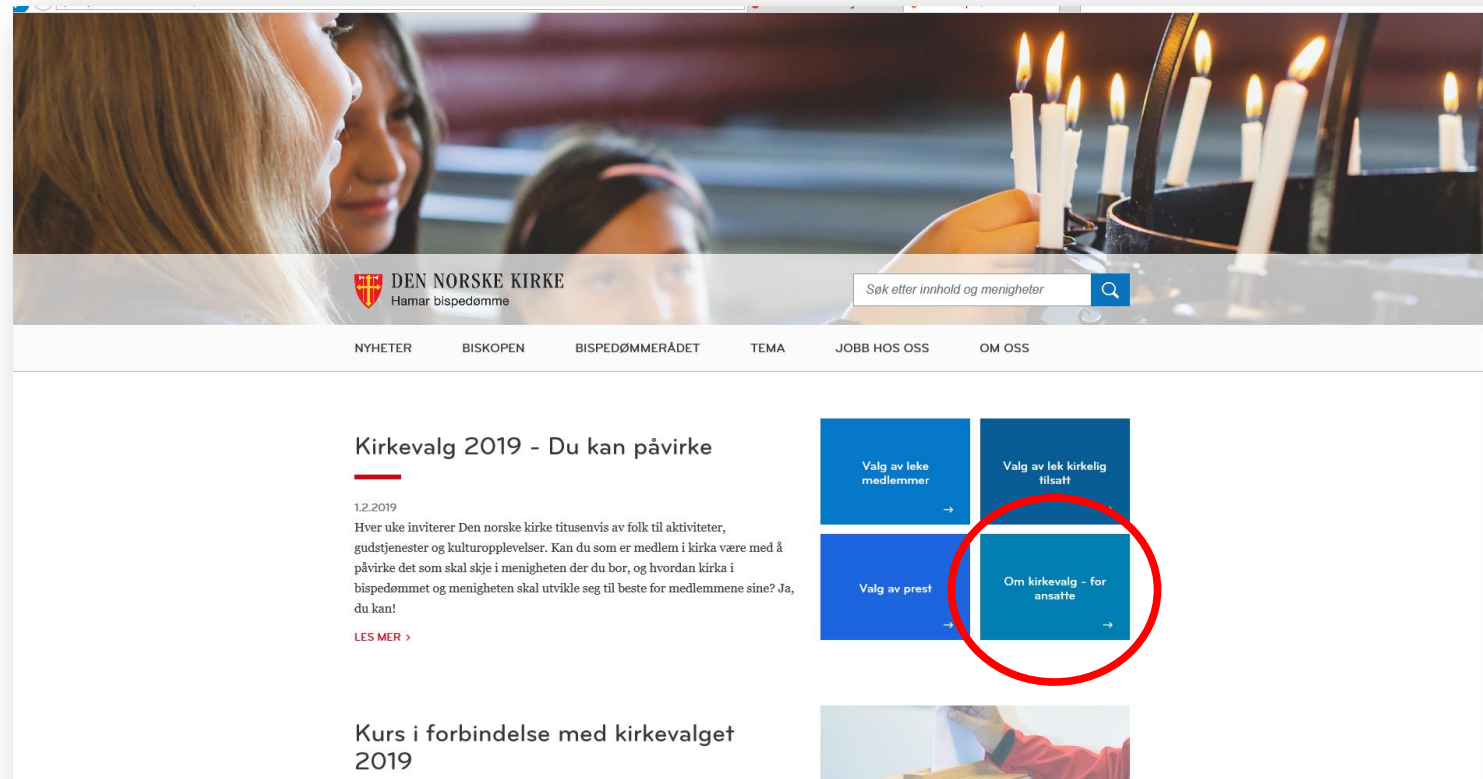

Grensejusteringer

- Det pågår endring av kommunegrenser flere steder. Disse får noen følger for soknene og fellesrådene.
- Enkelte steder justeres soknegrensene eller sokn slås sammen.
- Der sammenslåing og justeringer er vedtatt, skal valget holdes etter framtidige grenser.
- Der vedtak ikke er gjort, gjelder gamle grenser ved valget.
- Vedtak må være gjort før 1.3.2019.
- Kirkerådet sentralt arbeider med å få lagt alle slike endringer inn i valgmodulen som vil ligge til grunn for valgkort og manntall

Her finner du presentasjonen: www.kirken.no/hamar

Nominasjonskomité til bispedømmerådsvalget for valg av lek kirkelige tilsatte

Prosti	Representant	Vararepresentant
Hamar	Ranya S. Karlsen	Marianne D. Dimitrova
Ringsaker	John A. Slåtsveen	Lisabeth K. Holm
Solør. Vinger og Odal	Randi Evensen	Trygve Meldalen
Sør-Østerdal	Marion Olsen	Hanne Sigstad
Nord-Østerdal	Stein Roar Kvam	Liv Tone Trøen
Nord-Gudbrandsdal	Elin M. Andgard	Grete Bakken
Sør-Gudbrandsdal	Morten Halling	Gunnar Melbø
Toten	Line L. Bakkum	Inger Schiager
Hadeland og Land	Odd Ragnar Bredviken	Inger Stensrud Haug
Valdres	Monika Solberg	Anders Løberg

Nominasjonskomitè til bispedømmerådsvalget for prester i offentlig tjeneste

Prosti	Representant	Vararepresentant
Hamar	Irmelin G. Bonden	Torbjørn Granerud
Ringsaker	Siri Sunde	
Solør. Vinger og Odal	Janne Sannesmoen	Einar Vannebo
Sør-Østerdal	Geir Wiknes	Edle Fremstad
Nord-Østerdal	Jon Olav Ryen	Tina M. Solbakken
Nord-Gudbrandsdal		
Sør-Gudbrandsdal	Gustav Sjøberg	Kristinn Olsson
Toten	Eystein Elde	
Hadeland og Land	Mari M. Western	Daniel Håkegård
Valdres	Eli Vatn	Kristine I. Fossheim

Nominasjonskomitè til bispedømmerådsvalget for leke medlemmer

Prosti	Representant	Vararepresentant
Hamar	Marit Strømstad	Ole Elias Holck
Ringsaker	Bjørn Vilberg	Marit Stave
Solør. Vinger og Odal	Harald Trøseid	Ranveig Ø. Homlong
Sør-Østerdal	Tine Martinsen	Ingvald V. Try
Nord-Østerdal	Torill U. Erlimo	Ola Eiksrud
Nord-Gudbrandsdal	Steinar Løsnestølken	Unni B. Kluge
Sør-Gudbrandsdal	Olav Olstad	Elise B. Bulie
Toten	Ivar Brandt	Kari Ringsverd
Hadeland og Land	Erik Nordengen	Knut Lehre
Valdres	Rigmor O. Tveit	Inger Lise H. Hagen
Ungdomsrådet	Vanessa Xuan Grandlund Rusten	Matilde Ødegaard

Godt valg!

Kirkerommet er stort. Høyt til taket. Sterkt fundament. Plass til alle. Verdensvidt fellesskap. Nye impulser. Gode tradisjoner. Ulike meninger. I kirken kan du spørre, snakke, be eller være stille.

